

พอล แซมมวลสัน

Paul Samuelson, 1915 -

ผู้อยู่เบื้องหลังความยิ่งใหญ่ บอภคณะเศรษฐศาสตร์
สถาบันเอ็มไอที เจ้าของรางวัลโนเบลปี 1970

เรียบเรียงโดย... **ดร.ดอน ทากรอสส์**

(Ph.D. and M.A. - Economics, Harvard University)

พอล แอนโทนี แซมมวลสัน เป็นนักเศรษฐศาสตร์ระดับตำนานร่วมสมัยกับมิลตัน ฟรีดแมน เช่นเดียวกับฟรีดแมน แซมมวลสันได้รับรางวัล John Bates Clark (1947) สำหรับนักเศรษฐศาสตร์อเมริกันที่มีอายุต่ำกว่าสี่สิบปี และรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ (1970) ซึ่งเขาเป็นชาวอเมริกันคนแรกที่ได้รับรางวัลดังกล่าว นอกจากนี้ แซมมวลสันเป็นที่รู้จักในฐานะเสาหลักของคณะเศรษฐศาสตร์ของสถาบันเอ็มไอที ที่ซึ่งเขามีส่วนช่วยผลักดันให้มีชื่อเสียงระดับโลกและที่คนจำนวนมากอาจจะไม่ทราบก็คือ แซมมวลสันเป็นลูกแท้ๆ ของ Lawrence Summers หัวหน้าทีมเศรษฐกิจของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนปัจจุบัน บารัค โอบามา ซึ่งเช่นเดียวกับลูกของเขา เป็นนักเศรษฐศาสตร์ในจำนวนนับคนได้ที่มีผลงานทางวิชาการในเกือบทุกแขนงของวิชาเศรษฐศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

แซมมวลสันเกิดที่เมืองแกร์ รัฐอินเดียนนา ในปี 1915 ในครอบครัวอเมริกันเชื้อสายยิว เขาเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยชิคาโก ในปี 1932 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับที่มิลตัน ฟรีดแมนเข้าศึกษาระดับปริญญาโทในคณะเดียวกัน จากนั้นเขาได้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด แม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาของเขาทุกคนจะแนะนำให้เขาไปเรียนที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ซึ่งตอนนั้นโด่งดังกว่าในวิชาเศรษฐศาสตร์ก็ตาม ที่ฮาร์วาร์ด เขาเป็นศิษย์เอกของ Joseph Schumpeter เจ้าของทฤษฎี Creative Destruction และ Wassily Leontief ผู้คิดค้นแบบจำลองตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต และเจ้าของรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ประจำปี 1973

แม้แซมมวลสันจะได้ชื่อว่าเป็นอัจฉริยะของรุ่น แต่ด้วยนโยบายกีดกันชาวยิวของฮาร์วาร์ดในสมัยนั้น ทำให้เขาไม่ได้รับการตอบรับเข้าเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย ซึ่งนับเป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของคณะเศรษฐศาสตร์ฮาร์วาร์ดที่ยังได้รับการกล่าวถึงจนถึงปัจจุบัน

แซมมวลสันที่ผิดหวังจากฮาร์วาร์ด เริ่มงานสอนหนังสือในปี 1940 ที่คณะเศรษฐศาสตร์ สถาบันเอ็มไอที ซึ่งตอนนั้นมีการเรียนการสอนเพียงระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เขาทำงานที่เอ็มไอทีจนเกษียณอายุ โดยไม่เคยไปสอนที่อื่นอีกเลยยกเว้นช่วงสั้นๆ ในปี 1945 ที่เขาสอนพาร์ทไทม์ที่มหาวิทยาลัย Tuft ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันมากนัก ด้วยการผลักดันของแซมมวลสัน เอ็มไอทีเปิดการสอนระดับปริญญาเอกในปี 1941 และภายในเวลาเพียงสามสิบปี คณะเล็กๆ ในสถาบันที่ขึ้นชื่อด้านการเรียนการสอนวิศวกรรมศาสตร์ ได้กลายเป็นคณะเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงชั้นนำของโลก โดยศิษย์เก่าของคณะเศรษฐศาสตร์เอ็มไอทีที่มีชื่อคุ้นหูคนไทย ได้แก่ เบน เบอรินันท์ ประธานธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) คนปัจจุบัน ศาสตราจารย์โจเซฟ สติ๊กลิตซ์ ศาสตราจารย์พอล ครุกแมน ดร.โอฬาร ไชยประวัติ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และ ดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

นอกจากงานสอนหนังสือแล้ว แซมมวลสันยังเป็นที่ปรึกษาให้กับหลายหน่วยงานเศรษฐกิจของภาครัฐ เช่น สำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง และธนาคารกลางสหรัฐฯ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในทีมเศรษฐกิจของประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี ในขณะที่เป็นผู้สมัครประธานาธิบดี

แฮมมวล์สันเคยกล่าวไว้ว่า ชีวิตของเขามีอะไรหลายอย่างเหมือนกันมิลตัน ฟรีดแมน นอกจากจะเคยเรียนที่ชิคาโกและได้รับรางวัลเกียรติยศหลายรางวัลเหมือนกันแล้ว เขาได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกาในปี 1961 และในระหว่างปี 1966 ถึง 1981 เขาเขียนคอลัมน์ประจำให้กับนิตยสารนิวส์วีคสลับอาทิตย์เว้นอาทิตย์กับมิลตัน ฟรีดแมน

ผลงานเขียนทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ

แฮมมวล์สันมีผลงานทางวิชาการจำนวนมาก โดยตลอดระยะเวลากว่าห้าสิบปีในชีวิตการศึกษาและการทำงานของเขา เขาตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการในวารสารต่างๆ เฉลี่ยเกือบเดือนละหนึ่งเรื่อง ซึ่งหลายเรื่องเป็นเรื่องที่ยังไม่เคยมีคนคิดมาก่อนหรือเป็นการเปิดมุมมองใหม่ในเรื่องเดิมๆ แต่ที่ถือว่าเป็นผลงานชิ้นสุดยอดของเขา คือ Foundations of Economic Analysis ซึ่งอิงจากวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของเขานี้ หนังสือ Foundations of Economic Analysis แสดงให้เห็นว่าปัญหาทางเศรษฐศาสตร์เกือบแทบทุกเรื่องสามารถเขียนได้อยู่ในรูปของปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ผู้บริโภคมพยายามหาจุดที่ตนเองจะได้รับอรรถประโยชน์สูงสุด หรือผู้ผลิตพยายามหาจุดที่ได้รับกำไรสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ เช่น เงินเดือนหรือกำลังการผลิต (Constrained Optimization) ซึ่งทำให้การเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิงจากเดิมที่ไม่ได้ใช้คณิตศาสตร์มากนักเช่นเดียวกับวิชาทางสังคมศาสตร์อื่นๆ

อย่างไรก็ดี ผลงานที่ทำให้ชื่อของแฮมมวล์สันเป็นที่รู้จักมากที่สุด ไม่ใช่ Foundations of Economic Analysis แต่เป็นตำราเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของเขาชื่อ Economics ซึ่งถือว่าเป็นตำราเศรษฐศาสตร์ที่ขายดีที่สุดในโลก Economics มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหลักเศรษฐศาสตร์จุลภาคและหลักเศรษฐศาสตร์มหภาค ที่สำคัญ Economics มีเนื้อหาและตัวอย่างที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากประมาณทุกสามปีหลังจาก Economics ออกวางขายครั้งแรกในปี 1948 แฮมมวล์สันจะออกฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ออกมา โดยล่าสุดในปี 2004 เป็นฉบับแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 18 Economics ได้รับการแปลเป็นหลายภาษา

ทั่วโลก รวมทั้งภาษารัสเซียและภาษาจีน และอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ในโลกแทบไม่มีใครไม่รู้จักหนังสือเล่มนี้

|| แนวความคิดและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ

แฮมมวล์สันเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในระดับปรมาจารย์ทั้งเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งยากยิ่งที่จะหาได้ในบุคคลคนเดียวกัน ในด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค เขาจัดว่าเป็นนักเศรษฐศาสตร์สายเคนส์ เขาเชื่อว่าการแทรกแซงโดยภาครัฐเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเศรษฐกิจดีกว่าที่จะปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามกลไกตลาด เขาถือได้ว่าเป็นคู่ปรับทางวิชาการคนสำคัญของมิลตัน ฟรีดแมน และมีวิวาทะ (ในเชิงสร้างสรรค์) กันเป็นประจำ

ตลอดชีวิตการทำงานของเขา แฮมมวล์สันเป็นเจ้าของทฤษฎีและแนวคิดใหม่ๆ จำนวนมากและในหลายแขนงวิชา ตัวอย่างเช่น ในวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค เขาเป็นคนคิดค้นทฤษฎีว่าด้วยความชอบที่แสดงออกมา (Revealed preference) ซึ่งบอกว่าเราสามารถทราบความพึงพอใจของผู้บริโภคจากการตัดสินใจในการบริโภคของเขา ตั้งแต่แฮมมวล์สันยังเป็นนักศึกษาปริญญาเอกวัย 21 ที่ฮาร์วาร์ด นอกจากนี้เขายังเป็นต้นตำรับในการวิเคราะห์ cost function ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนและผลผลิต ในวิชาเศรษฐศาสตร์การคลัง (Public Finance) แฮมมวล์สันเป็นผู้ที่คิดค้นแนวคิดในการหาดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจที่มีสินค้าเอกชน (Private goods) และสินค้าสาธารณะ (Public goods) อยู่ร่วมกัน ในวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน เขาแสดงให้เห็นว่าภายใต้ตลาดที่มีประสิทธิภาพ ราคาหุ้นจะมีการเคลื่อนไหวแบบไร้แบบแผน (random) และเขาแสดงผลการพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์ถึงประโยชน์ของการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน ในวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ เขาเขียนเรื่อง Factor Price Equalization ว่าการค้าระหว่างประเทศจะนำไปสู่การวิ่งเข้าหากันของราคาปัจจัยการผลิต และในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค เขาเป็นเจ้าของทฤษฎีการลงทุนกับวัฏจักรธุรกิจ และเป็นบุคคลแรกๆ ที่นำแนวคิด overlapping generation มาประยุกต์ใช้กับแบบจำลองเศรษฐศาสตร์มหภาค

